

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ 378/Υ/2008

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ – ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 21^η Φεβρουαρίου 2008, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:30, με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Αριστομένης Κομισόπουλος

Μέλη: Ιωάννης Δραπανιώτης λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Φαίδωνα Στράτου,

Βασίλειος Πατσουράτης, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Γαρυφαλιάς Αθανασίου,

Δημήτριος Γιαννέλης, και

Ελίζα Αλεξανδρίδου

Γραμματέας: Μούρκου Παναγιώτα, λόγω κωλύματος της τακτικής Γραμματέως Όλγας-Ανίτας Ραφτοπούλου

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 4β παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, της απόκτησης από την εταιρεία **ALAPIS ΑΒΕΕ** αποκλειστικού ελέγχου επί της εταιρείας **Κ.Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ**.

Στην αρχή της συζήτησης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, Προϊσταμένη της Α΄ Διεύθυνσης Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής Γ.Δ.Α.), η οποία ανέπτυξε συνοπτικά τη γραπτή εισήγηση (αριθ. πρωτ. 720/12.2.2008) της Υπηρεσίας και πρότεινε για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην εισήγηση, τη μη απαγόρευση της υπ' αριθ. ημ. πρωτ. 7534/28.12.2007 γνωστοποιηθείσης, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης, κατά το άρθρο 4δ παρ. 3 του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Κατόπιν η Επιτροπή Ανταγωνισμού - Τμήμα Α΄ διασκέφθηκε και αφού έλαβε υπόψη της όλα τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και την Εισήγηση της Γ.Δ.Α.,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Την 28.12.07 (ημ.α.π. 7534) η εταιρεία ALAPIS Ανώνυμη Συμμετοχική Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία Φαρμακευτικών, Χημικών & Βιολογικών Προϊόντων (εφεξής ALAPIS) γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β ν.703/77, ως ισχύει,

---

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β΄/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Οπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

την εξαγορά του 51% του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου (μ.κ.) της εταιρείας Κ.Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ανώνυμη Εταιρία Εμπορίας και Διανομής Φαρμακευτικών Προϊόντων (εφεξής ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ) και την, δια της πράξεως αυτής, απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί της εξαγοραζόμενης και των ελεγχόμενων από αυτήν επιχειρήσεων, δεδομένου ότι η εξαγοράζουσα ήδη κατείχε ποσοστό 49% των μετοχών της ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ και, συνεπώς, μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης, θα κατέχει το σύνολο (100%) των μετοχών αυτής.

Ειδικότερα, δυνάμει του από **12.12.07 Προσυμφώνου Αγοράς Μετοχών**, το οποίο υπεγράφη μεταξύ αφενός της ALAPIS και αφετέρου των Κωνσταντίνου και Ιωάννη Μαρινόπουλου (εφεξής «πωλητές»), οι τελευταίοι θα πωλήσουν και, κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, θα μεταβιβάσουν στην πρώτη από 97.500 κοινές ονομαστικές μετοχές - δηλαδή συνολικά 190.000 μετοχές της ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, έναντι συγκεκριμένου τιμήματος. Η γνωστοποιηθείσα πράξη θα ολοκληρωθεί με ιδιωτικό συμφωνητικό μεταβίβασης μετοχών, το οποίο προβλέπεται από το Προσύμφωνο να πραγματοποιηθεί έως την 31 Μαρτίου 2008, εφόσον έχει ολοκληρωθεί ο νομικός και οικονομικός έλεγχος τον οποίο θα διενεργήσει η εξαγοράζουσα στη ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ προκειμένου να διαπιστώσει την πραγματική, νομική και οικονομική κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων των προς μεταβίβαση δραστηριοτήτων. Τέλος, το Προσύμφωνο προβλέπει ότι στην περίπτωση κατά την οποία η έγκριση της υπό εξέταση πράξης από την Επιτροπή Σας δεν έχει εκδοθεί έως την ανωτέρω αναφερόμενη ταχθείσα προθεσμία, η υπογραφή του οριστικού συμφωνητικού μεταβίβασης καθώς και η παράδοση των τίτλων θα λάβει χώρα εντός μίας εβδομάδος από την έκδοση της εγκριτικής απόφασης.

Με προγενέστερη πράξη την **6.12.2007**, η ALAPIS είχε εξαγοράσει το 49% των μετοχών της ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ (τότε «Φαρμακαποθήκη Κων. Π. Μαρινόπουλος Ε.Ε) από την εταιρία ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ (εφεξής ΣΑΡΑΝΤΗΣ), η οποία με τη σειρά της είχε αγοράσει από την οικογένεια Μαρινόπουλου το έτος **2000**. Η Γ.Δ.Α στην ως άνω εισήγησή της διατυπώνει τις επιφυλάξεις της ως προς το αν η από 6.12.2007 πράξη συνιστά γνωστοποιετέα κατά νόμο συγκέντρωση, γεγονός που θα ερευνηθεί, αφού συγκεντρώσει τα αναγκαία στοιχεία.

Ως στρατηγικούς και οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, η γνωστοποιούσα ανέφερε τη διεύρυνση της πρόσβασής της στην ελληνική αγορά φαρμακείων και τη δημιουργία επιχειρηματικών συνεργιών που θα της επιτρέψουν να βελτιώσει τους όρους και την ποιότητα των παρεχομένων προς τους καταναλωτές υπηρεσιών.

Κατά δήλωση της γνωστοποιούσας: (α) η υπό κρίση πράξη δεν είναι κοινοτικών διαστάσεων και γι' αυτό δεν γνωστοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού και (β) δεν απαιτείται γνωστοποίησή της στις Αρχές Ανταγωνισμού άλλων κρατών μελών.

Τέλος, σημειώνεται ότι η γνωστοποιούσα προσκόμισε φύλλο της εφημερίδας «ΕΞΠΡΕΣ» της 29.12.2007, στο οποίο δημοσίευσε την υπό κρίση πράξη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4β παρ. 6 ν.703/7 και στην με αριθ. 305/Υ/2006 (ΦΕΚ 805/Β'/4.7.06) Απόφασή σας.

Τη δε γνωστοποίηση συνόδευε το προβλεπόμενο στο άρθρο 31 παρ. 1 ν. 703/77 παράβολο των 1.050 Ευρώ (Σειρά ΣΤ 50333770, α/α 8641/21.12.07, ΔΟΥ Μοσχάτου).

II. ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1. ALAPIS Ανώνυμη Συμμετοχική Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία Φαρμακευτικών, Χημικών & Βιολογικών Προϊόντων

Η ALAPIS εδρεύει στο Παλαιό Φάληρο και προήλθε από την ενδο-ομιλική συγχώνευση των εταιρειών VETERIN ABEE, LAMDA DETERGENT ABEE, EBIK ΑΕ και ELPHARMA ΑΕΒΕ που έλαβε χώρα την 24.5.2007. Κατά τη γνωστοποιούσα, η εταιρία ελέγχεται από τον Λαυρέντιο Λαυρεντιάδη και αποτελεί τη μητρική ομίλου επιχειρήσεων (που αναφέρονται αναλυτικά στο συνημμένο στην ανωτ. αριθ. πρωτ. 720/12.2.2008 Εισήγηση της Γ.Δ.Α Παράρτημα 1), ο οποίος δραστηριοποιείται στους εξής κλάδους:

- *Ανθρώπινης υγείας:* Η εταιρία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία ανθρώπινων φαρμάκων (ουρολογικά, καρδιολογικά, νευρολογικά και παιδιατρικά), τα οποία διατίθενται στην αγορά μέσω φαρμακαποθηκών, καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ιατροτεχνολογικών μηχανημάτων και υγειονομικού υλικού, τα οποία προμηθεύονται νοσοκομεία.
- *Κτηνιατρικών προϊόντων:* Η ALAPIS παράγει και εμπορεύεται κτηνιατρικά φάρμακα, συμπληρώματα διατροφής και αξεσουάρ μικρών ζώων.
- *Απορρυπαντικών και καλλυντικών (φασόν):* Η εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα περιλαμβάνει την παραγωγή απορρυπαντικών και καλλυντικών για λογαριασμό εταιριών όπως οι Henkel, Unilever, Ecolab, Johnson Diversey, Sara Lee και Colgate Palmolive, αλλά και σούπερ μάρκετ όπως οι Carrefour, Makro, Βερόπουλος, Βασιλόπουλος, Γαλαξίας, Dia και Metro.
- *Βιολογικών προϊόντων:* Η Alapis, δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στον τομέα της χονδρικής πώλησης εγχώριων και εισαγόμενων βιολογικών προϊόντων. Διαθέτει στην αγορά προϊόντα έτοιμα προς κατανάλωση, αλλά και πρώτες ύλες που απευθύνονται σε βιομηχανίες τροφίμων που παρασκευάζουν βιολογικά προϊόντα.

Η μετοχική σύνθεση της ALAPIS έχει ως εξής: [...]

Κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, ο Λ. Λαυρεντιάδης ελέγχει επίσης: (α) την εταιρεία ΝΕΟΧΗΜΙΚΗ Λ. Β. ΛΑΥΡΕΝΤΙΑΔΗΣ ΑΒΕΕ, η οποία αποτελεί τη μητρική εταιρεία διακριτού Ομίλου (ΝΕΟΧΗΜΙΚΗ), και δραστηριοποιείται στην ευρύτερη αγορά των χημικών προϊόντων και λιπασμάτων, καθώς και (β) τις επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στο συνημμένο στην αρ.πρωτ. 720/12.2.2008 Εισήγηση Παραρτήματος 2.

2. Κ.Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ανώνυμη Εταιρία Εμπορίας και Διανομής Φαρμακευτικών Προϊόντων

Η ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ δραστηριοποιείται γεωγραφικά στην περιοχή της Νότιας Ελλάδος, στον κλάδο της χονδρικής εμπορίας φαρμάκων, ιατρικών και φαρμακευτικών ειδών,

καλλυντικών και συναφών ειδών. Κύριοι πελάτες της είναι τα κατά τόπους φαρμακεία. Ελέγχει δε τις εξής εταιρίες (εφεξής Όμιλος ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ):

- ΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Ε. & ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ [...], η οποία δραστηριοποιείται στον ίδιον κλάδο με τη μητρική (φαρμακαποθήκη).
- ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΗ ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΓΛΟΥ ΑΕ [...], που δραστηριοποιείται στον ίδιον κλάδο με τη μητρική (φαρμακαποθήκη).
- ΗΠΕΙΡΟΦΑΡΜ ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΗ Α.Ε. [...], η οποία δραστηριοποιείται στον ίδιον κλάδο με τη μητρική (φαρμακαποθήκη).
- ΦΑΡΜΑΣΟΦΤ Ε.Π.Ε. ΕΜΠΟΡΙΑ Η/Ν [...], που δραστηριοποιείται στην εμπορία ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγραμμάτων και αναλώσιμων υλικών για φαρμακαποθήκες.

Στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχουν οι αδελφοί Κ. και Ι. Μαρινόπουλος [...] και η ALAPIS (49%).

3. Κύκλοι Εργασιών

Ο κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στην υπό κρίση πράξη επιχειρήσεων το τελευταίο οικονομικό έτος (2006) είχε, κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4στ ν.703/77, ως εξής: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών στην παγκόσμια αγορά ανέρχεται σε [...] εκατ € (ήτοι Όμιλος Λαυρεντιάδη [...] εκατ.€ και Όμιλος Μαρινόπουλου [...] εκατ. €, β) στην ελληνική αγορά πραγματοποιούν η κάθε μία χωριστά [...] εκατ. € ο Όμιλος Λαυρεντιάδη και [...] εκατ. € ο Όμιλος Μαρινόπουλου.

III. ΣΧΕΤΙΚΕΣ και ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

1. Σχετική Αγορά Προϊόντος

Η αγορά που αφορά η παρούσα συναλλαγή είναι η χονδρική πώληση των προϊόντων που διακινούνται από μια φαρμακαποθήκη προς τα φαρμακεία, στην οποία δραστηριοποιείται η Κ.Π. Μαρινόπουλος (η ίδια αλλά και μέσω της συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο των φαρμακαποθηκών ΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Ε. & ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ και ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΗ ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΓΛΟΥ Α.Ε., καθώς και ΗΠΕΙΡΟΦΑΡΜ ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΗ Α.Ε...), αλλά και η ALAPIS μέσω των εξ ολοκλήρου θυγατρικών της φαρμακαποθηκών ΦΑΡΜΑΓΟΡΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ... και ALAPIS ΦΑΡΜΑΚΑΠΟΘΗΚΗ Α.Ε. (βλ.και 148/ Π/2000 Απόφαση Ε.Α)

Παράλληλα, ως κάθετη σχετική αγορά θα πρέπει να λογιστεί η ευρύτερη αγορά παραγωγής και εμπορίας φαρμάκων, κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται η εξαγοράζουσα μέσω της ALAPIS PHARMA ΑΕ και της BIOCHEM DIAGNOSTICS Α.Ε. Γίνεται δεκτό ότι η αγορά φαρμάκων διακρίνεται σε επιμέρους αγορές (θεραπευτικές κατηγορίες), λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των φαρμάκων, τις τιμές και τη χρήση για την οποία προορίζονται. Η ALAPIS δραστηριοποιείται στις εξής αγορές:

ΑΠΟΧΡΕΜΠΤΙΚΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΑΝΤΙΡΗΕΥΜΑΤΙΚΑ ΜΗ ΣΤΕΡΟΕΙΔΗ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΑΝΑΛΓΗΤΙΚΑ-ΜΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΗΡΕΜΙΣΤΙΚΑ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΡΗΝΙΚΑ ΑΠΟΣΥΜΦΟΡΗΤΙΚΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΑΝΤΙΒΗΧΙΚΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΑΝΤΙΣΤΑΜΙΝΙΚΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΚΕΦΑΛΟΣΠΟΡΙΝΕΣ (ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ), ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕ ΑΝΤΙΒΑΚΤΗΡΙΔΙΑΚΗ ΒΑΣΗ, ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ - ΑΝΤΙΜΥΚΗΤΙΑΣΙΚΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΓΓΕΙΑΚΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ - ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ,

ΑΡΥΘΜΙΑ - ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΑΝΤΙΕΛΚΩΤΙΚΑ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ και ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΑ

2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Στην υπό κρίση υπόθεση ως σχετική γεωγραφική αγορά λαμβάνεται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, περιοχή στην οποία τα μέρη και οι ανταγωνιστές αυτών πωλούν τα προϊόντα τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

3. Επηρεαζόμενες Αγορές

Δεν υφίστανται επηρεαζόμενες από την υπό κρίση πράξη αγορές, αφού:

- στη σχετική αγορά της χονδρικής πώλησης προϊόντων από τις φαρμακαποθήκες προς τα φαρμακεία, το μερίδιο που αποκτά η εξαγοραζόμενη (αθροιστικά) δεν υπερβαίνει το 15%, ενώ και
- το μερίδιο αγοράς που αναλογεί στην ALAPIS από τη δραστηριότητά της σε προηγούμενο στάδιο της εμπορικής διαδικασίας, ήτοι της παραγωγής και εισαγωγής φαρμάκων, δεν ξεπερνά το 25%.

IV.ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΩΝ - ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ - ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

Στη σχετική αγορά που αφορά η υπό κρίση υπόθεση, δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός φαρμακαποθηκών, με αποτέλεσμα την ύπαρξη έντονου ανταγωνισμού. Χαρακτηριστικά, αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΕΟΦ, μόνο στο νομό Αττικής δραστηριοποιούνται 100 τουλάχιστον εταιρίες. Δεν υπάρχουν δημοσιευμένα (επίσημα) στοιχεία από τα οποία να μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με τα επιμέρους μερίδια αγοράς των φαρμακαποθηκών που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη:

- ότι σύμφωνα με στοιχεία του Ελληνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), η φαρμακευτική δαπάνη, κατά το 2006, η οποία πραγματοποιήθηκε στα φαρμακεία, διαμορφώθηκε στα 5.154.000.000 ευρώ, και
- τους δημοσιευμένους κύκλους εργασιών των φαρμακαποθηκών για το οικονομικό έτος 2006,

τα μερίδια στην εθνική αγορά των μεγαλύτερων φαρμακαποθηκών και του Ομίλου ALAPIS διαμορφώνονται, κατά προσέγγιση, ως εξής για το 2006:

Όμιλος Μαρινόπουλου [...], Συνεταιρισμός Φαρμακοποιών Θεσσαλονίκης [...], Στρούμζας Ι. Φαρμακαποθήκη [...], Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Φαρμακοποιών Αττικής [...], Πειραϊκός Φαρμακευτικός Σύνδεσμος [...], Συνεταιριστική Φαρμακαποθήκη [...], **Όμιλος Alapis** [...].

V.1. Κατά το άρθρο 4, παρ. 2 εδαφ. β ν.703/77, ως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστο μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων. Κατά την παρ. 3 του ίδιου ως άνω άρθρου, για την εφαρμογή του νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης. Επίσης, κατά την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, ο έλεγχος αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, που: α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή β) χωρίς να είναι υποκείμενα των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές.

Έχει δε κριθεί ότι, η διαπίστωση της απόκτησης ελέγχου επί επιχείρησης είναι πραγματικό ζήτημα, το οποίο ερευνάται ad hoc (Βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις Ε.Α. αριθ. 191/III/2001 (ODEO NALCO), 202/III/2001 (ABC FACTORS), 208/III/2002 (TOMH ATE), 253/IV/2003 (MULTICHOICE), 278/IV/2005 (NOVABANK)). Τούτο, σημαίνει, ότι ο έλεγχος δύναται να απορρέει από το συνδυασμό διαφόρων συγκλινουσών ενδείξεων ή ακόμη και να αναιρείται από την ύπαρξη αντιθέτων πραγματικών στοιχείων, τα οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ικανά να ανατρέψουν το υπάρχον τεκμήριο του ελέγχου. Ο έλεγχος δύναται να είναι είτε άμεσος, όταν αποκτάται από πρόσωπα ή επιχειρήσεις που είναι υποκείμενα δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από συμβάσεις, είτε έμμεσος, όταν αυτός που έχει τυπικά μια ελέγχουσα συμμετοχή, διαφέρει από το πρόσωπο ή την επιχείρηση που έχει την πραγματική εξουσία άσκησης των δικαιωμάτων που προκύπτουν από τη συμμετοχή αυτή. **Στην έννοια της απόκτησης ελέγχου εμπίπτουν και οι περιπτώσεις στις οποίες επέρχεται μεταβολή της διάρθρωσης του ελέγχου, όπως η μεταβολή του κοινού ελέγχου σε αποκλειστικό ή και αντίστροφα.** Περαιτέρω, ο έλεγχος δύναται, όπως προαναφέρθηκε να εμφανισθεί είτε ως αποκλειστικός, είτε ως κοινός. Υφίσταται κατά κανόνα, αποκλειστικός έλεγχος, όταν μία επιχείρηση, αποκτά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου μιας εταιρίας - επιχείρησης ή στην περίπτωση της λεγόμενης ειδικής μειοψηφίας, δηλαδή όταν οφείλεται σε ορισμένα ειδικά δικαιώματα του μειοψηφούντος μετόχου ή των μειοψηφούντων μετόχων, τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα καθορισμού της στρατηγικής εμπορικής συμπεριφοράς της ελεγχόμενης επιχείρησης. Κοινός έλεγχος υπάρχει όταν οι μέτοχοι (μητρικές εταιρίες) πρέπει να συμφωνήσουν, όσον αφορά τις σημαντικές

αποφάσεις, που αφορούν την ελεγχόμενη επιχείρηση, όταν δηλαδή κάθε μέτοχος που συμμετέχει στον κοινό έλεγχο έχει το δικαίωμα να αποτρέψει (μπλοκάρει) τη λήψη των στρατηγικών αποφάσεων της υπό κοινό έλεγχο επιχείρησης. Υπάρχει τεκμήριο κοινού ελέγχου όταν οι ελέγχουσες επιχειρήσεις διαθέτουν ίσα δικαιώματα ψήφου ή ίσα δικαιώματα εκπροσώπησης στα όργανα λήψης των αποφάσεων ή όταν, έστω και αν δεν υπάρχει ισότητα ψήφων ή ισότητα εκπροσώπησης, οι μειοψηφούντες μέτοχοι έχουν ειδικά πρόσθετα δικαιώματα αρνησικυρίας σε αποφάσεις που έχουν ουσιώδη σημασία για την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης.

Στην υπό κρίση υπόθεση, δυνάμει του από **12.12.07 Προσυμφώνου Αγοράς Μετοχών**, που υπεγράφη μεταξύ αφενός της ALAPIS και αφετέρου των Κωνσταντίνου και Ιωάννη Μαρινόπουλου, η πρώτη θα αποκτήσει από τους τελευταίους το 51% του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Κ.Π. ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, ενώ ήδη κατέχει το 49% των μετοχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης.

Κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, προ της γνωστοποιηθείσας πράξης δεν ασκούσε κανενός είδους έλεγχο επί της εξαγοραζόμενης εταιρείας ενώ, δια της κρινόμενης πράξεως, θα αποκτήσει αποκλειστικό έλεγχο επί της εξαγοραζόμενης και των ελεγχόμενων από αυτήν επιχειρήσεων γεγονός το οποίο συνιστά πράξη συγκέντρωσης εμπίπτουσα στις διατάξεις του άρθρου 4 (παρ.2 εδ. β΄) και επόμενα του ν.703/77, ως ισχύει.

2. Κατά το άρθρο 4β παρ. 1 του ιδίου νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ ανέρχεται στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε 150.000.000 ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 ευρώ στην ελληνική αγορά. Κατά την παράγραφο 2 του ιδίου άρθρου η προθεσμία των 10 ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, και κατά την παράγραφο 3 αυτού σε γνωστοποίηση υποχρεούνται: α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία από αυτές και β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση κατά τα οριζόμενα στο ανωτέρω άρθρο, καθόσον πληροί τα κριτήρια υπαγωγής της παραγράφου 1 αυτού, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία και τις δηλώσεις της γνωστοποιούσας:

- α) ο συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων το 2006, ξεπέρασε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4στ ν.703/77, τα [...]εκατ. ευρώ, και*

β) στην εθνική αγορά ο κύκλος εργασιών του Ομίλου Λαυρεντιάδη το 2006 ξεπέρασε τα [...] εκατ. ευρώ, ενώ ο κύκλος εργασιών του εξαγοραζόμενου Ομίλου ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ κατά την ίδια περίοδο ξεπέρασε τα [...] εκατ. Ευρώ

Η γνωστοποίηση της κρινόμενης συγκέντρωσης πραγματοποιήθηκε εμπρόθεσμα από την αποκτώσα τον έλεγχο και υπόχρη σε γνωστοποίηση εταιρεία ALAPIS στις 28.12.2007, εντός ακριβώς δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την υπογραφή του προαναφερθέντος Προσυμφώνου, που συνήφθη στις 12.12.2007.

3. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4δ, «1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση μόλις υποβληθεί η σχετική γνωστοποίηση... 3. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ.1 του άρθρου 4β, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη γνωστοποίηση, επιτρέπει τη συγκέντρωση. ...10. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους 3 και 6 μπορούν να παραταθούν στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) αν συμφωνήσουν οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, β) αν το έντυπο της γνωστοποίησης δεν έχει συμπληρωθεί πλήρως, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης και εφόσον οι γνωστοποιούντες ειδοποιηθούν για αυτό μέσα σε αποκλειστική προθεσμία επτά ημερών από τη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης, γ) αν η γνωστοποίηση είναι λανθασμένη ή παραπλανητική, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης.

Στις περιπτώσεις β' και γ', ως χρονικό σημείο έναρξης των προθεσμιών θεωρείται η ημερομηνία της προσήκουσας γνωστοποίησης ή της συγκέντρωσης των πλήρων και ακριβών στοιχείων από την αρμόδια για τον ανταγωνισμό υπηρεσία.»

Η Γ.Δ.Α εξέτασε τον υποβληθέντα (28.12.2007) φάκελο και επειδή έκρινε ότι υπάρχουν ασάφειες στη συμπλήρωση του εντύπου γνωστοποίησης και στα προσκομισθέντα στοιχεία, στις 4.1.2008 (με ημ.αρ.πρωτ. 45), ζήτησε εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των 7 ημερών (άρθρο 4δ παρ. 10 περίπτ. β) ν.703/77), πρόσθετα και διευκρινιστικά στοιχεία από τη γνωστοποιούσα και την εξαγοραζόμενη επιχείρηση. Η κοινή απάντηση των εταιριών ελήφθη στις 14.1.2008. Για τη συμπλήρωση του φακέλου της γνωστοποίησης, η Γ.Δ.Α επανήλθε αποστέλλοντας στις 25.1.08 νέα επιστολή προς τη γνωστοποιούσα, επί της οποίας η απάντηση

ελήφθη στις 5/2/08, χρονικό σημείο έναρξης των προθεσμιών.

4. Δευτερεύοντες περιορισμοί

Κατά το άρθρο 4δ παράγρ. 7 του ν.703/77, ως ισχύει οι αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού που εκδίδονται βάσει των διατάξεων περί προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων, καλύπτουν και τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και είναι απαραίτητοι για αυτή.

Στο άρθρο 10 του ανωτέρω αναφερόμενου Προσυμφώνου αναφέρεται ότι: «[...]».

Η ανωτέρω ρήτρα μη ανταγωνισμού είναι άμεσα συνδεδεμένη και κρίνεται ως αναγκαία για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, καθώς διασφαλίζει τη μεταβίβαση στον αγοραστή της πλήρους αξίας των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία περιλαμβάνουν γενικά τόσο πάγια όσο και άυλα στοιχεία ενεργητικού, όπως η φήμη και η πελατεία..

5. Κατά το άρθρο 4ε παρ. 1 του ν.703/77, όπως ισχύει, απαγορεύεται η πραγματοποίηση συγκέντρωσης που υπάγεται στη διαδικασία προληπτικού ελέγχου μέχρι την έκδοση απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ενώ κατά το άρθρο 4γ παρ. 1 αυτού, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

6. Από την αξιολόγηση και συνεκτίμηση όλων των ανωτέρω στοιχείων του φακέλου των σχετικών με τη διάρθρωση και λειτουργία της σχετικής αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών, της γεωγραφικής αγοράς, τα μερίδια σε αυτήν των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών που δεν φαίνεται να οδηγούν στη δημιουργία η ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης αυτών και την οικονομική τους δύναμη, τη μη ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, τη δυνατότητα επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις άνω εταιρείες και από άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, την πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, το συμφέρον των καταναλωτών και τη λειτουργία γενικώς του ανταγωνισμού, όπως λεπτομερώς αυτά εκτίθενται και αναλύονται και στην υπ' αριθ. πρωτ 720/12.2.2008 εισήγηση της Γ.Δ.Α. και δεδομένου ότι οι συνομολογούμενοι στο από 12-12-2007 Προσύμφωνο Μεταβίβασης όροι μη ανταγωνισμού είναι άμεσα συνδεδεμένοι και αποσκοπούν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων μερών για την επίτευξη της συγκέντρωσης και δεν περιορίζουν καθ' οιονδήποτε τρόπο ανεπιτρέπτως τον ανταγωνισμό, η **Επιτροπή Ανταγωνισμού – Τμήμα Α΄** άγεται στην κρίση ότι η συγκέντρωση αυτή δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές στις οποίες αφορά,

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού- Τμήμα Α΄ επιτρέπει την κατ' άρθρο 4β του ν.703/1977 γνωστοποιηθείσα την 28.12.2007 (αριθ. ημ. πρωτ. 7534) συγκέντρωση που αφορά στην εξαγορά από την εταιρεία **ALAPIS Ανώνυμη Συμμετοχική Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Φαρμακευτικών Χημικών και Βιολογικών Προϊόντων** του 51% του ονομαστικού κεφαλαίου της **Κ.Π.ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ανώνυμη Εταιρεία Εμπορίας και Διανομής Φαρμακευτικών Προϊόντων** δεδομένου ότι η συγκέντρωση αυτή δεν προκαλεί

σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητά της να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επί μέρους σχετικές αγορές, στις οποίες αφορά .

Η απόφαση εκδόθηκε την **21η Φεβρουαρίου 2008**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 6 του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β'1890/29.12.2006).

Ο Προεδρεύων του Α' Τμήματος

Η Συντάκτης της Απόφασης

Αριστομένης Κομισόπουλος

Ελίζα Αλεξανδρίδου

Η Αναπληρώτρια Γραμματέας

Παναγιώτα Μούρκου